

Gazeta este de două ori pe săptămână, adică: Mercuria și Sâmbata, Fiecare cându se va pute. — Prețiu loru este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a. 5 f. m. c. înlaintru Monarchiei.

GAZETA

Pentru țeri străine 7 f. pe 1 sem., și pe anulu întregu 14 f. Se prenumera la tote poste c. r., cum și la toti cunoscuti nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

TRANSILVANIA.

Partea oficiosa.

Nr. 3498. 1857.

Публикации.

Спре а дикшияра орче дахъ дн сепълтэри де кэмпъ ши ливези, се факъ кэ ачэста зрмтэореле кэпоскэте спре копформаре ши акэратъ зрмаре:

1) Дзчереа де пэсиа ши петришъ пе дрэмэриле аша пэмиге (Gewandswegen) дрэмэри де излазе, е опритъ сэптъ педэпсъ дела 1 пэпъ ла 2 фюр. м. к. димпрехъ ши кэ прецэла гониторлоръ, пентрз веркаре канъ де витъ кэте 6 кр. м. к., прекум ши деспэгэвиреа фэкутъ.

2) Дела фиекаре канъ де витъ, каре се воръ гэси пе сепълтэри, ливези, сехъ алте локэри оприте, аре сз депкълъ проприетарэла витеи афаръ де прецэла пентрз гониторлоръ ши афаръ де пагэба кэшэпатъ ши о педэпсъ дн ванл де 1 ф. м. к.

3) Днтэмпэлндэсе ка чинева се косэскъ сарэбъ сехъ фэкуте де пе пэшэпэла алэвля, атэпчи ачела се ва педэпси кэ педэпсъ дн ванл де 5 пэпъ ла 10 фр. м. к.

4) Тотл проприетарил де трэгэторл, карл ши тэпъ вителе ла пэшэпэла пэвликъ, се провэкуъ, ка се дереагъ партеа че ли се каде ла дпгрэдиереа пэшэпэи контепите (Staffenweide) пе лэпгъ аменпндаре де педэпсъ кэ 5 фрл. м. к., пэпъ дн 15: Маиш, челъ тэлаш.

5) Е дндаторатъ фиекаре а тэла вителе петрэгэторе сехъ вичеи, дэкуъ нэ се цинъ ла пэтрлре де граждш, пэпъ дн 1. Испиш а. к., тотш пе пэшэпэла де тэпте пэмитъ Вэлдица, пентрэкъ астфелиш де вите нэ се воръ сэфери пе алтэ пэшэпэ, ачэстъ пе лэпгъ педэпсъ до 5 ф. м. к.

6) Асеменеа е опритъ пэскэтореа кэ вителе ла шэра де кэръмилл пе лэпгъ педэпсъ дэпъ §. 5 фипсатъ.

7) Пэскэтэлаш де ои е опритъ песте тот отарэлаш четэцил Брашовэлаш пе лэпгъ педэпсъ де 20, дэвэчл ф. м. к.

Брашовш, дн 6. Маиш 1857.

МАИСТРАТЭЛАШ.

Maiestatile Sale in Unguri'a.

Дэпъ кэлэторл ла Вацш, знде фэръ Маи. Сале примите кэ о прегэтире фэрте декоръ ши днтре вивате епэгэсиастиче дин партеа тэгэторш, дэпъ виситареа инститэвляш де охрдомэци ши алте, се редпторсеръ ши дн

23. Маиш диминэда пе ла 7 оре порпиръ Маиестэциле Сале, комитате де Дн. Са. Архид. гэверпэторлш ши де графэлаш Грлзпэ ФМЛ. ши адистантэ днтперэгескэ ши чеаалатъ сэитъ, пе чеаалатъ кэлэторл дэпъ програма пэвъ, опре а арэта извиреа ши вэлпдеца пэриптэскэ ши пе алте локэри. Челе маи кэлэдрэсе зрэри де фэричитъ кэлэторл зрмаре пе Маи. Сале.

Прегэтирл пентрз примирл с'ащ фэкутъ марл ши пе днтрекуте ла тэте локэриле стационаре ши де пассатъ; зпш трлзмфэ пэптрерэпшъ ва фл ачэста рэдикатъ де извиреа попэрълорш.—

Дн Орадеа маре се фэкузъ прегэтирил помпэсе де тэте пэръциле. Депэтуэчпиле дин маи тэлаше пэръци сэпт адэпате аичл ши депэтациа дела Арадш констъ дин темэри маи тэлаш де о сэтъ. Сепенитатеа Са Домпэлаш гэверпаторш алъ Ардеалэлаш Принчипе де Шварценбергш а примитш депэтацивиле арделене дн адлиендъ ши леа дескоперитш, кэ ММаи. Сале ащ примитш кэ тэлашэмире ачэстэ извире ши ши а арэтатш доринца ка сз се консемнезе дэпъ индивидуалитэци тэте депэтуэчпиле. Депэтациа дела Арадш вреа се деа Маи. Сале днтперэгесел зпш сэвеплрш, окэмпш, зпш фелш де васш де металш скэмпш, каре пэте сервил де консервэторлш де апэ

сэпцитъ, ши аре тэлаше емблеме дн васреллфш. Кредемш, кэ вомш примл деадрептэлаш днтпипциэри деспре примиреа дн Зрбеа маре дн детаиш. —

Бинефачере днтпортантэ.

Есчеленциа Са Домпэлаш епископш романш алш дичесел кат. де ритэлаш гр. ресэритеанш де Орадеа маре Basilie Erdeli, окэсионатш де фэричитэореа кэлэторл а Маиестэцилорш Сале ч. р. апостоллче дн Зпгэриа а датш дн 1. Маиш а. к. капитэвляш сэхъ дин Орадеа маре зпш капиталш де 35,000, треизеци ши чинчл милл флоринл мон. копв. дн облигэцил де отатш, кэ ачэа ценерэсэ теппире, ка дин интереселе дела 25,200 фр. сз се дотезе постэриле де дпвэцэторил дела шкэбеле елэментаре але попэрълаш романш че фэръ маи пэпте днкъ редикате де Есчеленциа Са; сарш интереселе дела чеиландл 9800 ф. м. к. пентрз алте фелэриге скопэри бинефэкутэоре, дносемпате маи дн детаиш, анэшиш ши пентрз прокурареа кэръцилорш пентрз премлш ла дпвэцэчел.

Ачэстъ штире тэръэцъ о днтпрэштэтуш дин жэрналэлаш „Шэлботе“; ши де кэшва пе ар фл липситш ачэстш жэрналш ера сз рэшпъ ачэстш фантэ либералш ши зпикъ а сэхъ пэмитэлаш тэчепате романш передистратъ дн фэиле пэвликэлаш пострш. — Е адеверш, кэ фанта вэлъ ретэпне дн прецэлаш еи ши дэкуъ нэ се вэчине прип органе пэвличе; днсэ отэлаш е фэарте асеменеа ла порпирл кэ тэпэцэделе; елш се траце маи таре ла зрмареа фантелорш стрэлэчлте прип ексемпле, де кэтуш прип днтпортанца моралш а лэкузрилорш ши а скопэрилорш; ши дин мотивэлаш ачэста, кредемш, кэ чеи че се афэ дн цэрълаш бэрвацилорш сехъ фемеилорш бинефэкутэоре ащ стрэлэсэ даториндъ а днтпэръшуи, кэтуш де детаиатш се пэте, асеменеа фанте, ка ши дн преожитш ши дн влиторлш се пэтуш сервил де огландъ пентрз марлпешитате ши сэпиритш де жертфэре, каре ар тэвэли се окэпне ши инлпа пэсторилорш де ои, кэндш ар авэ врепшл прлсосш дела тэвэпцэделе сале; кэче алфеллш, дпзэдарш аштепэтуш, кэ нэ вомш пэте дпайнта, дэпъ кэп пе чере секолэлаш де фацш ши пэчеситэциле попэрълаш пострш, каре, времш нэ времш а тэръэрици, е ретасш дн кэлэзэръ де ши тэлентеле лэи арлпэзэ пе тэлаше алте попэръ. Sapienti pauca.

Есчел. Са Дн. епископш ром. католлкш де ритэлаш латинш дн Орадеа маре Францискэ Саплсло днкъ а дэръитш 16,000 ф. м. к. спре скопш шкларлш.

TRANCSILVANIA. Брашовш, 28. Маиш п.

Тлмпэлаш пе ла пои тэлаш фэрте прииторлш; плолеа кэ сеплнэлаш се пэръндш дин кэндш дн кэндш кэ о армонле, декэтуш каре нэ пэте чинева дорл маи вэлъ; — кэ тэте ачэстеа тлжлэчеле де траиш сз цинш таре ла прецш: грэлаш (64 кэпне) кэ 17—18 фр. вв., секара кэ 11—12, порэтуэлаш кэ 8¹/₂—9 фр. вв.; апои манэфэктэреле пе сперле кэ педэмерлта лорш скэмпетэ, кэреи ар тэвэли сз се факъ о тэръципире кэтуш де пэципъ прип либерареа копэзринцил. —

Пэвликэлаш де аичл ш'а арэтатш акэп де маи тэлаше орл сэпиритэлаш де бинефачере. Пентрз пепорочлцил Блстрлценл ши Шэръкэленл саш фостш фэкутъ ши се маи тотш факъ колекте:

Дела инклита ч. р. полицие се пэвликъ о алтэ бинефачере де 141 фр. 31 кр. м. к., карил с'ащ стрэлэсэ приптр'о продэкуцие академлкэ декламаторлш кэ колэкурареа ч. р. капеле а зланилорш ши аллш извиторл де тэзлкш де аичл дн 25. Маиш п. Ексемплас фэртосш пентрз зрматш кэндш деапрэпеле пострш пэтимеште; ексемплас де компэтимлре семенилорш сэл ши де днтрэпиреа пэтерилорш спре скопэри бинефэкутэоре.

Simleulu Silvaniei, 8. Maiu c. v. 1857.

Venindu la cunoștința clerului și poporului selagianu — ca Maieștile Sale prea înduratu nostru Monarchu cu prea înaltă Sa soția — părințele și maica milióneloru de sub maritul sceptru alu Monarchiei Austriace, voru sosi în 4. Maiu c. v. la Urbea mare, ca fiii cei însetați de vederea prea bunilor și dulcilor sei părinți — ne luându în considerațiune departarea locului și tempul celu nepartinitoriu, prin deputații sei fara întârziere au alergatu la preatinsulu locu, ca acolo homagiulu seu de sincera iubire — alipire — devotamentu — și neînfranta fidelitate heredita înca dela strabunii sei s'a o contestadie și depuna înaintea picióreloru Maieștiloru Sale; însă de adenca durere sau pătrunsu ca n'au pututu fi fericiți ași vedea setea cea febrinte stamperata, ne ertându giurstarile, ca Maieștile Sale pre aratatu tempu se p'ota fi în Urbea mare, fiindu constrensi a se reintórce, ce au și facutu — dupăce ale sale felicitatiuni le ar fi depusu înaintea prea bunului seu archi-pastoriu alu diecesei Gierlei Ilustritatea Sa Ioane Alexi, — și prin Maria Sa insociti, omagiulu seu și adenc'a veneratiune ar fi contestata și catra Escelentia Sa prea santitulu D. metropolitu de Alba-Julia, și catra Escel. Sa D. episcopu alu Urbei mare V. Erdeli. —

Cu această ocaziune — subscrișului — fiindu onoratu a fi membru alu acestei deputatiuni constatóre din 14 inși — Escel. Sa D. V. Erdeli episcopulu Oradanu — ei imanuă 100 fiorini m. c. pentru fundulu gimnasiului din Simleulu Silvaniei — a carei suma funduala înca nu au venitu la deplinire, — spre ai strapune la loculu destinațiunei.

Prin această darnicia acestu meritu barbatu, meritu de relegiune — cleru — Imperatoriu — vitia și patria — nu au faptuitu alta, fara catenei binefaceriloru sale au mai adausu unu ochiu nepretuitu; — corónei cei nevestateite ce i încungiura crestetulu au mai impletitu o flóre a carui odoru mirositoriu patrunde tóte unghiurile Silvaniei și altoru parti învecinate, au produsu lenga cele nenumerate unu nou argumentu de a i se scrie numele cu litere nesterse în paginile istoriei și ale nemurirei.

Pentru această jertfa binefacátóre, adusa pre altariulu civilisariimiamu cunoscutu de cea mai strensa oblegaminte acestui prea meritu mecenate, în numele acestui institutu Selagianu — și a fragedei tinerime din care $\frac{3}{4}$ parti sunt romani și sa laptédia aici cu nectariulu celu fericitoriu alu științieloru — ai aduce cuvenita publica și respectuósa multiamita.

Vicariulu Selagiului.

Ceva despre creșterea tinerimei.

(Urmare din Nr. 37.)

Totu omulu trebuie sa se nască. Despre creșterea lui prin muma și natura, și despre întielegerea lui prin sufletu, nu voi se atingu nemicu; ci voi se vorbescu despre creșterea lui prin scóla, adeca despre desvoltarea întielegerii lui prin invetiatura și cultura, — despre creșterea lui pentru o cultura mai nalta.

Dar, de óre ce pe noi creșterea întregei omeniri nu ne interesédia mai de aprópe, voi se vorbescu numai despre creșterea poporului romanu.

Tóta natiunea se cultivédia asia, precum impregiurarile și midilócele 'i iórta. Pentru creșterea nóstra, în timpulu de facia impregiurarile sunt favorabile, caci sub scutul prea bunului nostru monarcu, 'i este iertatu a se folosi de tóte ramurile industriei, și de tóte ramurile științieloru; însă midilócele pentru de a se folosi de tóte aceste ramuri 'i sunt fórte slabe și putiene. Aci sa ne oprimu! pentrucă se cercamu cum le amu puté noi intari și imulti pe acele midilóce, ca vitiane se p'ota cresce, — respective, — tinerii ei sa se p'ota cultiva pentru fericirea comuna și fericirea loru.

Prin ce modu se crescú tinerii de o cultura mai înalta? Ei se crescú séu numai prin părinți séu prin vitia loru. —

Cercandu creșterea tineriloru prin părinți, vomu afla după esperintia de tóte dilele, ca din diece, celu multu doi au absolvatu numai cu spesele părințiloru, — alti doi, trei, cu pucinu ajutoriu alu loru, era ceialalti cu truda și jertfirea loru. — Asia a crescutu mai tóta înteligintia romana, și pentrucă a crescutu prin atate necasuri, o vedemu ca astadi e cu cea mai mica înteligintia. Preste totu, prin părinți numai o parte mica a tinerimii se cresce pentru o cultura mai înalta, pentru înteligintia, caci cealalta parte se cresce pentru agricultura, maiestria și negutiatoria. Caus'a, pentrucă părinții séu nu sunt avuti se p'ota sustiené pe fiii loru în strainetate pe la scóle, séu nu au cunoștința de sine și de vitia sa, nu au boldu, îndemnu pentru cultura. Aci trebuie sa se împreune datorintiele celoru cu putere sufletésca, cu ai celoru cu putere materiala. Altumintrelea viétia nó-

stra e mórtă. Si nu seraci'a, ci nepasarea e caus'a, nepasarea cea periculósa, carea surpa pe omu, și ne surpa vitia. —

Au nu e nepasare aceea Domniloru LL., ca sunteți 5000 de romani, și astadi nu aveți din sinulu Dvóstre nici unu tineru romanu, care se creșca pentru înteligintia, séu prin spesele părințiloru, séu prin spesele publice, adeca a Dvóstre? Ce sa dicu despre mai multe mii de ómeni, despre cerculu Lipovei, care — după scirea mea — iera nu are nici unu tineru la scóle mai înalte. Au nu e această neingrijire mare, candu din sinulu a 30, 40 de mii de ómeni înca nu se p'ote areta ca în totu anulu a crescutu unu tineru. — Singurulu Lugosiulu e astadi unu orasiu în Banatu, carele p'ote areta mai multi tineri din sinulu lui. Apoi se nu ne miramu, candu romanii Banatului sunt ca corbii cei albi pe la universitati? Vedeti acum, catu de pucini tineri se crescú prin părinți, séu și prin ei singuri, carii se p'ota fi candva barbati adevérati de încredere și, dómne, cate talente, cate minti mari se astupa în massa!

'Mi veti dice dara, sa 'i mai creșca și vitia nóstra, sa 'i mai creșca și statulu

Aveti dreptu! ca sa 'i creșca poporulu, se pretinde ca densulu se aiba materialu adunatu pentru acestu scopu, adeca se aiba fundatiuni. Insa amaru, poporulu nostru nu are fundatiuni, ca alte natiuni. — Bisericele, scólele nóstre éra n'au fundatiuni. Romanii particulari, carii sunt avuti, nu au facutu séu nu facu fundatiuni. Pentruce? Pentruca banii bisericelor, și ai scóleloru — multi pucini — atata, catu seraca nóstra vitia romana a potutu sa dee, au fostu totudeuna în man'a strainiloru; éra particularii avuti crescuti fara iubire catra progresu și vitia, și desmerdati în comór'loru, nu au cugetatu, séu n'au vrutu sa cugete ca poporulu romanu au remasu cu seculi îndereptu, pentru lipsele sale materiale. Seraculu poporu romanu! Cei ce potu dintre ei nu facu, cei neputinciosi nu potu face.

(Va urma.)

ANUNȚIARE

de

КЪРЪШЕ ІСТЕ.

Съпскривъль дши іеа опóre а дшигида пре опоратъль пвликъ, къ каръле ікте але дъі къръ Бъкрешті дела 13. Ізнік к. н. сѣх 1-а дъпъ кълendarъль векъ, деодатъ къ тръмітеріле карълі постей ч. р., порпескъ дін Брашовъ престе Плоешті ші Бъкрешті ла Бръла дн ordinea зр-мътóre:

Дін Брашовъ дн тóтъ Сьмъвта мі Меркэре ла	5 óре deminéda
„ Плоешті ла Бъкрешті дн тóтъ Лэнеа ші Жоіеа	4 „ „
„ Бъкрешті ла Бръла Лэнеа ші Жоіеа дъпъ прънзъ	5 „ „
„ Бръла ла Бъкрешті Меркэрі ші Сьмъвтъ ла	4 „ „
„ Бъкрешті ла Плоешті тóтъ Сьмъвта ші Жоіеа дъпъ прънзъ ла	5 „ „
„ Плоешті ла Брашовъ тóтъ Лэнеа ші Віпереа ла	1 „ „

Дпъ локъ къ 30 пънци пакетъ ливеръ костъ:

Днтре Брашовъ ші Плоешті	24 сфанці арцінтъ
„ Плоешті ші Бъкрешті	12 „ „
„ Бъкрешті ші Бръла	30 „ „
Ла Къмпіна сѣх Бреаза дела Брашовъ сѣх Бъкрешті	18 „ „

Пентръ грезтате май mare.

Днтре Брашовъ ші Бъкрешті сѣх Бъкрешті ші Бръла пентръ пънтъ

Пе стацізіле днтреміжлочіе къте

Бані ші пакетеде де тотъ фелікъ, съ воръ прімі де съпскривъль не респзндере, дн тóте дпепчзіле, къ адаксъ, къ тръмітеріле, каре сънтъ меніте а грече престе Брашовъ ші Бръла, се потъ прімі пъмай франкате пъпъ ла стацізіле ачестеа фінаде; тóте тръмітеріле днтре Брашовъ ші Бръла се потъ да сѣх франкате сѣх дъпъ пъчере, ка съ се делъпъ поръ тълъ ла локъль меніріі доръ.

Бізроуль де пріміре:

- Дн Брашовъ ла Франц Кіорнер.
- „ Плоешті дн Ханъ Іенаді.
- „ Бъкрешті ла D. Рідз ші Крістеа перзудторъ.
- „ Бръла ла

Брашовъ дн 1. Ізнік 1857.

Franz Körner.

Редакторъ ръспзпзъторіс

ІАКОБЪ МЪРЕШИАНЪ.

Едіціонеа къ тіпорісікъ азі

ІОАННЕ ГОЕТТ.